

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כתובות דף צו.

אלמנה שתפסה מטלטלי בכתובתה או במזונותיה האם מועילה תפיסתה?

לכתובה	למזונות	
אינה גובה ¹	גובה	לרבינא ולרבא
גובה	גובה	למר בר רב אשי ²

יתומים אומרים נתנו מזונות ואלמנה אומרת לא קיבלתי, על מי להביא ראיה? [תוד"ה יתומים].

מזונות של שנה הבאה	מזונות של שנה שעברה		
לר' יוחנן: איבעי ליה לתני לוי: על היתומים להביא ⁴	על האלמנה להביא ראיה ³	לרש"י	בלא נשאת
ודאי על היתומים להביא ראיה	לר' יוחנן: איבעי ליה לתני לוי: על היתומים להביא	לתוס'	
-----	עליה להביא ראיה	בנשאת	

כתובות דף צו:

המוכרת בשביל כתובתה, במה נחלקו האם תפרש מה מכרה לכתובה ומה למזונות או לא?

לר' יוסי לא תפרש	לר' יהודה תפרש	
נכסי בחזקת אלמנה ⁶	נכסי בחזקת יתמי ⁵	לרב שימי בר אשי
כיון שהם בחזקתה	עצה טובה שלא תקרא רעבתנית	לדחיה א': לכו"ע בחזקת אלמנה
בשביל טריפת לקוחות ⁷	כיון שבחזקת יתמי תפרש	לדחיה ב': לכו"ע בחזקת יתמי

¹ וביארו התוס' (בד"ה אלמנה), דהחילוק בין כתובה למזונות הוא, משום דמזונות לא טרפה ממשועבדים [ולכן הקילו בה מצד אחר שאם תפסה מטלטלי לא מוציאים ממנה], אבל כתובה טרפה ממשועבדי [ולכן לא הקילו עליה בתפסה]. וכל זה לפירוש ריב"א דמייירי שהתפיסה לאחר מיתה. אכן רבינו חננאל והלכות גדול פירשו, דהכא מייירי בתפיסה מחיים, ודוקא למזונות מועילה תפיסה אבל לא לכתובה משום שלא ניתנה כתובה להגבות מחיים.

² וכן היא דעת הערוך ורבינו חננאל. אכן כתבו התוס' (בסוף ד"ה אלמנה) לדעת הבה"ג (שפסק כרבינא), שנראה שמר בר רב אשי רק הקשה, אבל לא שלא ס"ל הכי, ובזה יישבו את אלו שפסקו כאן כרבינא, והא בכוליה הש"ס הלכה כמר בר רב אשי לגבי רבינא.

³ דבלא ראיה היתומים נאמנים לומר פרענו כמו בכל מלוה על פה, (שטמ"ק).

⁴ לוי תני "אלמנה כל זמן שלא ניסת על היתומים להביא ראיה". ולרש"י על כרחך מדובר במזונות של שנה הבאה, דבמזונות שנה שעברה ס"ל לרש"י דסברא פשוטה היא שהיתומים נאמנים. ולרש"י הסיפא שמייירי בנשאת - היא מדברת דוקא על מזונות שעברו.

⁵ ועל האלמנה להביא ראיה, וכגון שהיתומים טוענים שמכרה לכתובתה ומזונות היו מספקים לה תמיד במטלטלין, היא תצטרך להביא ראיה שלא כדבריהם ולומר שמכרה למזונות ומגיע לה עוד כתובה, ולכן טוב לה לפרש שמכרה למזונות ועדיין חייבים לה כתובה.

⁶ ואם יטענו היתומים כנ"ל תהיה נאמנת שלא נתנו לה מזונות, ולכן לא צריכה לפרש בשטר למה מכרה.

⁷ פי', לקוחות שלקחו שדות מבעלה, ועתה אם יגמרו נכסי יתומים תחשב כל מה שמכרה - בשביל מזונות, ואז תוכל לחזור על הלקוחות בשביל כתובה. דאם תפרש לכתובה, לא תוכל להוציא מהלקוחות למזונות דאין מוציאים למזונות ממשועבדים. ואם דואגת שהיתומים יאמרו שמכרה לכתובה ומזונות קיבלה, יכולה היא להעמיד עדים בשעת המכירה שמכרה למזונות, וכנגד היתומים תוציאים ולא כנגד הלקוחות.